

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Činnost nové Rady EU–USA pro obchod a technologie – priority pro podniky, pracovníky a spotřebitele a potřebná ochranná opatření

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(2022/C 443/05)

Zpravodaj: **Timo VUORI**

Spoluzpravodajka: **Tanja BUZEK**

Rozhodnutí plenárního shromáždění	21. 10. 2021
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu stanovisko z vlastní iniciativy
Odpovědná sekce	Vnější vztahy
Přijato v sekci	9. 6. 2022
Přijato na plenárním zasedání	14. 7. 2022
Plenární zasedání č.	571
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	173/0/4

1. Závěry a doporučení

1.1 **Budování pozitivní transatlantické agendy.** Rada EU–USA pro obchod a technologie může tvořit jádro agendy pro restartování našeho partnerství pomocí důvěryhodných způsobů spolupráce. Přestože se naše transatlantické ekonomiky podílejí zhruba na polovině celosvětového HDP a na významné části světových obchodních a investičních toků, naše vztahy stále narážejí na překážky bránící obchodu, investicím, práci, cestování a studiu na obou stranách Atlantiku.

1.2 **Převzetí iniciativy při ochraně našeho obchodu založeného na hodnotách a pravidlech.** V geopoliticky neklidné době je velkou odpovědností předních světových ekonomik, EU a USA, aby společně s dalšími podobně smýšlejícími partnery prosazovaly moderní rámec spolupráce v oblasti obchodu a technologií, který by podporoval otevřenou a udržitelnou ekonomiku a volný a spravedlivý obchod a respektoval demokratické hodnoty, důstojnou práci a lidská práva.

1.3 **Potřeba reagovat na narušení trhu.** Vzhledem k řadě krizí, které nyní probíhají, musí transatlantičtí partneři urychleně nalézt způsoby, jak posílit odolnost našich otevřených demokratických společností, včetně zajištění našich globálních hodnotových a dodavatelských řetězců a energetické bezpečnosti, zejména s ohledem na naléhavou potřebu nahradit dodávky energie a surovin z Ruska. Kromě toho musí EU a USA vynaložit větší úsilí na posílení multilateralismu a na řešení problémů souvisejících se změnou klimatu, aby zajistily, že nebude narušován volný a spravedlivý obchod, a na řešení problému narušování trhu ze strany autoritářských států.

1.4 **Budování důvěry založené na oboustranné a stabilní spolupráci.** Obě strany se musí zapojit do budování struktury stálého dialogu Rady EU–USA pro obchod a technologie, aby bylo dosaženo konkrétních výsledků v krátkodobém i dlouhodobém horizontu, a to nezávisle na politických volebních cyklech a změnách ve vedení. Kromě toho musí EU a USA v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie usilovat o strategičtější a horizontálnější přístup k otázkám obchodu a technologií. Všech deset pracovních skupin v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie by se mělo snažit o holistický a účinně koordinovaný přístup ke spolupráci, který by zajistil, že nebude zbytečně docházet k uplatňování izolovaných přístupů.

1.5 **Posilování zapojení zúčastněných stran.** Aby se předešlo neúspěchům předchozích ambiciózních obchodních jednání, je jedinou cestou k dosažení cílů Rady EU–USA pro obchod a technologie transparentnost a intenzivní zapojení zúčastněných stran na obou stranách Atlantiku. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) se proto bude aktivně

angažovat v strukturách této Rady a bude usilovat o to, aby byl do zasedání ministrů v jejím rámci zapojen jako jedinečný zainteresovaný subjekt občanské společnosti. V této souvislosti EHSV znovu vyjadřuje politování nad tím, že nebyla obnovena činnost skupiny odborníků pro obchodní dohody a že nebyla zřízena žádná srovnatelná stálá struktura pro konzultaci se zainteresovanými stranami.

1.6 Konkrétní transatlantický dialog v oblasti práce. EHSV v minulosti vyjádřil podporu transatlantickým dialogům týkajícím se podniků a spotřebitelů, a proto vítá nedávné prohlášení ministrů z Paříže o ustavení třístranného dialogu v oblasti obchodu a práce, jímž se vytvoří formální způsob pro sociální partnery na obou stranách Atlantiku, jak poskytovat podklady a podněty pro postupy v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie a jak formovat transatlantické obchodní a investiční vztahy. EHSV v této souvislosti naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby se zabývala nerovnováhou demokracie v oblasti práce kvůli tomu, že nebylo ratifikováno šest základních úmluv MOP, a jejím dopadem na rovné podmínky v obchodě.

2. Obecné připomínky – rostoucí potřeba užšího partnerství mezi EU a USA

2.1 EHSV v transatlantickém dialogu: EHSV již řadu let sleduje transatlantické politické a obchodní otázky a formuluje postoje organizované občanské společnosti EU. Kromě toho EHSV udržuje pravidelný dialog jak s orgány EU, tak s vládou USA a zejména s občanskou společností na druhé straně Atlantiku. Zahájení činnosti nové Rady EU–USA pro obchod a technologie s deseti pracovními skupinami a pravidelnými slyšeními vyžaduje, aby EHSV aktualizoval svůj postoj k jejím prioritám.

2.2 Odpovědnost předních světových ekonomik: EHSV zdůrazňuje, že mezi EU a USA stále existují nejužší dvoustranné obchodní a investiční vazby a nejpropojnější hospodářské vztahy na světě. Ačkoli USA již nejsou největším zdrojem dovozu zboží do EU, neboť je v roce 2021 předstihla Čína, zůstávají zdaleka největším obchodním a investičním partnerem EU. Transatlantické vztahy určují globální ekonomiku v podmínkách těžce zkoušeného mnohostranného obchodního systému, který byl ovlivněn krizí WTO, dva roky trvající pandemií COVID-19 a nyní válkou na Ukrajině. Buď EU, nebo USA se nachází v postavení největšího obchodního a investičního partnera téměř všech ostatních zemí světové ekonomiky. Transatlantické partnerství není samoúčelné, ale musí vycházet ze společných hodnot a zájmů a společné odpovědnosti. EU a USA by měly být oporou demokracie, míru a bezpečnosti na celém světě a dodržování zásad právního státu a lidských práv pro všechny⁽¹⁾.

2.3 Podnět k užšímu strategickému partnerství mezi EU a USA: EHSV konstatuje, že vzhledem k tomu, že světem nyní otrásá nečekaně mnoho krizí, nastal pro přední světové ekonomiky – EU a USA spolu s dalšími podobně smýšlejícími demokratickými státy s otevřeným tržním hospodářstvím založeným na pravidlech – rozhodující okamžik, aby prohloubily svou politickou a hospodářskou spolupráci s cílem chránit naše univerzální hodnoty a posílit prosperitu, demokracii, právní stát, bezpečnost a lidská práva. Z toho všeho se jako zcela nezbytná priorita při vedení mezinárodní politiky ukázal mír. Zároveň bychom již neměli tolerovat žádné jednání, kterým státy porušují mezinárodní řád, ani „černé pasažéry“ v mezinárodním obchodu.

2.4 Klíčová úloha obchodu a technologií v geopolitice: EHSV opakuje, že obchod a technologie nejsou jen otázkami regulace, ale zásadními nástroji ochrany a podpory těchto univerzálních hodnot po celém světě. EU a USA musí prohloubit svou spolupráci a dosáhnout konkrétních výsledků na mnohostranné i dvoustranné úrovni. Rada EU–USA pro obchod a technologie poskytuje pro takovou strategickou spolupráci na vysoké úrovni v oblasti obchodu a technologií jedinečnou příležitost. Tato spolupráce by překonávala stávající ad hoc úpravu spolupráce a přesahovala rámec voleb a změn v řízení institucí v EU a USA.

2.5 Platforma pro dialog a spolupráci: Rada EU–USA pro obchod a technologie není a neměla by být vnímána jako opakování Transatlantického partnerství v oblasti obchodu a investic (TTIP), ačkoli z tohoto neúspěšného jednání si lze vzít užitečná poučení. Cíle a postupy Rady EU–USA pro obchod a technologie nesmějí zpochybňovat orgány EU a její rozhodovací postupy, přičemž je třeba posílit zapojení zúčastněných stran. Nesmí být zpochybňovány normy EU, které odrážejí naše hodnoty, a ústředním prvkem přístupu EU ke stanovování norem je zejména zásada předběžné opatrnosti. EHSV sdílí názor, že spolupráce v oblasti norem rovněž souvisí s různými právními rámci a vyžaduje podrobné analýzy technických otázek, jakož i posouzení hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů, které by měly být prováděny případ od případu. Například nová obecná rámcová dohoda pro toky údajů ukazuje, že EU a USA mohou v citlivých otázkách dosáhnout shody.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 152, 6.4.2022, s. 56.

2.6 **Silná podpora zúčastněných stran:** EHSV konstatuje, že podniky a další subjekty občanské společnosti v EU i USA již vyjádřily všeobecnou podporu Radě EU–USA pro obchod a technologie a stanoveným tématům v rámci všech deseti pracovních skupin. Zdá se, že transatlantiční partneři vidí přidanou hodnotu strategického transatlantického partnerství a užší spolupráce v oblasti regulace. Stále existují zbytečné překážky pro obchod, investice a práci. Transatlantiční partneři by navíc mohli společně posílit svou globální konkurenceschopnost na světovém trhu, což jde ruku v ruce s cíli udržitelného rozvoje, sociální spravedlnosti, dodržování lidských práv a přísných norem v oblasti práce a životního prostředí. Aby však bylo možné dosáhnout výsledků, musí obě strany vzájemně znát své cíle, přístupy a prostředky, aby mohly vytvořit nový společný rámec pro obchod.

2.7 **Lepší zapojení zúčastněných stran po neúspěšných dialogích občanské společnosti mezi EU a USA:** EHSV zdůrazňuje, že posílení dialogu občanské společnosti je v transatlantickém kontextu zásadním prvkem, a to i pokud jde o Radu EU–USA pro obchod a technologie. V této souvislosti je obzvláště naléhavá potřeba společného dialogu o občanských právech, odolnosti vůči dezinformacím, svobodě sdělovacích prostředků, ochraně klimatu, sociálních právech, ochraně spotřebitele a o podpoře demokracie⁽²⁾. Transatlantické partnerství může být vystřídáno ještě užší transatlantickou integrací našich ekonomik, včetně společného rámce pro obchod, technologie a investice.

3. Konkrétní připomínky – klíčové priority pro podniky, pracovníky a spotřebitele

3.1 EHSV se domnívá, že Rada EU–USA pro obchod a technologie je důkazem vzájemného propojení dvou největších ekonomik světa a zároveň slouží jako jedinečné fórum pro budování větší spolupráce v otázkách obchodní politiky a regulace trhu na obou stranách Atlantiku. EHSV se proto domnívá, že by se Rada EU–USA pro obchod a technologie měla zaměřit na některé klíčové priority z hlediska podniků, pracovníků a spotřebitelů.

3.2 **Moderní mnohostranný obchod založený na pravidlech:** EU a USA musí společně zaujmout odpovědnou a vedoucí úlohu v rámci Světové obchodní organizace (WTO) a zasadit se o zavedení účinného mnohostranného modelu, který bude zahrnovat progresivní obchodní politiku, v níž budou zohledněny i environmentální a sociální aspekty⁽³⁾. EU i USA se potýkají s problémy způsobenými praktikami netržních ekonomik narušujícími trh, včetně nespravedlivého a diskriminačního jednání souvisejícího se státními podniky, státními dotacemi, odvody a daněmi.

3.3 **Vedení reformy WTO:** vzhledem k ústřednímu postavení WTO v otázce vybudování účinné multilaterální struktury pro progresivní obchodní agendu zohledňující environmentální a sociální problematiku by se Rada EU–USA pro obchod a technologie měla zaměřit na způsoby, jak zlepšit mnohostranný obchodní systém WTO a její mechanismus pro řešení sporů. EU a USA musí stát v čele ambiciózní reformy WTO a prosazovat pro ni moderní agendu, prolomit tabuizaci některých témat (např. sociálních aspektů obchodu) a řešit aktuální i nadcházející výzvy v oblasti udržitelnosti. Z toho důvodu EHSV vyzývá EU a USA, aby se s klíčovými obchodními partnery dohodly na strategické spolupráci k řešení prioritních multilaterálních otázek⁽⁴⁾.

3.4 **Důstojná práce v mezinárodním obchodu⁽⁵⁾:** EHSV naléhavě vyzývá EU a USA, aby podporovaly užší spolupráci mezi WTO a Mezinárodní organizací práce (MOP) s cílem prosazovat důstojnou práci a pracovní normy prostřednictvím obchodních nástrojů. Nedávné zvolení nových generálních ředitelů v obou organizacích by mělo přispět k novému impulzu v této oblasti. Součástí diskuse o reformě WTO, kterou vedou EU a USA, by mělo být zajištění dodržování mezinárodních pracovních norem, jak je stanovuje a monitoruje MOP. EHSV vítá návrh USA, aby se v rámci probíhajících jednání WTO o subvencích na rybolov řešil celosvětový problém, který představuje nucená práce na rybářských plavidlech. Výbor

⁽²⁾ Úř. věst. C 152, 6.4.2022, s. 56.

⁽³⁾ Úř. věst. C 152, 6.4.2022, s. 56.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 374, 16.9.2021, s. 73.

⁽⁵⁾ EHSV předložil konkrétní doporučení zveřejněná v Úř. věst. C 429, 11.12.2020, s. 197. stanovisko SOC/727, *Důstojná práce na celém světě*, zpravodajka: Maria del Carmen Barrera Chamorro, přijato v září 2022.

považuje tento návrh za pozitivní příklad a za příležitost, jak toto ambiciózní přehodnocení posílit⁽⁶⁾. Transatlantičtí partneři by měli dále využívat své spolupráce a usilovat o silnější právní základ pro začlenění základních pracovních práv MOP do WTO⁽⁷⁾. Mezi dvoustranné otázky společného zájmu v oblasti práce by měly patřit srovnávací přístupy ke kapitolám o obchodu a udržitelném rozvoji a jejich účinná vymahatelnost v dohodách o volném obchodu⁽⁸⁾. EHSV již dlouho požaduje vylepšený přístup umožňující prosazování za použití sankcí, pokud jde o kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji, a vítá inovativní nástroje prosazování obsažené v Dohodě mezi USA, Mexikem a Kanadou (USMCA)⁽⁹⁾.

3.5 Spolupráce na mezinárodních fórech: Rada EU–USA pro obchod a technologie by mohla být fórem pro přípravu posílené spolupráce v oblasti práce a zaměstnanosti na mezinárodních fórech, zejména v rámci MOP a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Tato posílená spolupráce by měla zahrnovat podporu a prosazování náležitě péče. Rada EU–USA pro obchod a technologie by měla podporovat společné budování kapacit, zejména pro podporu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) na celém světě, a rozvíjet společné projekty, například v oblasti zajišťování zdrojů pro inspekci práce ve třetích zemích. Živnou půdu pro spolupráci by poskytlo očekávané zařazení úmluv o BOZP mezi základní pracovní normy MOP. Problémem, který vyvolává vážné společné obavy, je nucená práce, a je třeba koordinovat přístupy EU a USA, zejména pokud jde o dovoz zboží vyrobeného pomocí těchto praktik v Číně. Globální rozšíření nových forem zaměstnávání, zejména práce prostřednictvím platform, v jehož čele stojí společnosti z USA a EU, by mělo být projednáno v příslušných pracovních skupinách Rady EU–USA pro obchod a technologie se zohledněním příspěvků ze strany zaměstnanců.

3.6 Odolnost a udržitelnost v globálních dodavatelských řetězcích: Rada EU–USA pro obchod a technologie by měla vypracovat strategie pro vybudování větší odolnosti zajištěním udržitelnosti globálních dodavatelských řetězců a jejich řádného fungování. EU a USA by měly určit společná zranitelná místa a spolupracovat, například v oblasti dostupnosti kritických surovin a produktů, jako jsou polovodiče. Transatlantičtí partneři by také měli okamžitě upozornit na normalizovaný přístup k bezpečnosti dodávek energie, který by byl plně v souladu s ambiciózní agendou v oblasti udržitelnosti, jako je Zelená dohoda pro Evropu. Kromě toho by měli zvážit společná opatření ke zlepšení příslušných výrobních kapacit, investic a logistiky. Rada EU–USA pro obchod a technologie by měla usilovat o společnou povinnou náležitou péči v dodavatelských řetězcích, založenou na osvědčených postupech, s cílem vytvořit model pro globální požadavky na udržitelnost v hodnotových řetězcích.

3.7 Podpora zelené ekonomiky: Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zaměřit na spolupráci v oblasti klimatu a ekologických technologií a politik spravedlivé transformace. EU a USA by měly prosazovat mezinárodní rámec a normy pro zmírňování změny klimatu, oběhové hospodářství, udržitelné financování, energeticky úsporné technologie, ekologické a sociální normy při zadávání veřejných zakázek, používání ekoznaček a podávání zpráv o udržitelnosti. Transatlantičtí partneři by dále měli usilovat o vytvoření mnohostranného rámce pro liberalizaci obchodu s environmentálním zbožím v rámci stávajících iniciativ, konkrétně dohody o environmentálních produktech (EGA), strukturovaných diskusí o obchodu a udržitelnosti životního prostředí (TESSD) a neformálního dialogu o znečišťování plasty (IDP). Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zaměřit na účinné a koordinované mechanismy uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) s cílem vytvořit model pro globální rámec a zabránit obchodním konfliktům mezi EU a USA.

3.8 Digitalizace a nové ekonomiky: Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zaměřit na spolupráci týkající se technologických norem, výzkumu a politik v oblasti umělé inteligence (UI), internetu věcí, technologií 6G, baterií, kvantových technologií a technologie blockchain. Rámec by měl podporovat inovace a normalizaci, ale musí zahrnovat zásadní nezbytné politické ohledy. Oblasti nových technologií, jako je umělá inteligence, mají často také rozměr pracoviště, který vyžaduje solidní strategie v oblasti umělé inteligence a údajů, jež by nejprve stanovily evropský právní a podpůrný rámec založený na lidských právech, a tedy zahrnující etická pravidla, pracovní práva a práva odborů. Přestože není možné mít na obou stranách naprosto stejná pravidla, cílem by měla být interoperabilita rámců. Dále je třeba vyjasnit společné

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 374, 16.9.2021, s. 73.

⁽⁷⁾ Možným dalším postupem by mohlo být výkladové prohlášení podle čl. IX odst. 2 Dohody o WTO, které by potvrdilo výklad výjimky „veřejné morálky“ (článek XX dohody GATT 1994 a článek XIV dohody GATS) tak, aby zahrnovalo základní pracovní práva MOP a nastínilo možnou úlohu rozhodnutí MOP v případném soudním řízení v této věci.

⁽⁸⁾ Dobrým příkladem, na kterém lze stavět, je *Comparative Analysis of Trade and Sustainable Development Provisions in Free Trade Agreements* (Srovnávací analýza ustanovení o obchodu a udržitelném rozvoji v dohodách o volném obchodu), LSE, únor 2022, kterou zadala EU, zejména s ohledem na mechanismus rychlé reakce v dohodě mezi USA, Mexikem a Kanadou (USMCA), <https://www.lse.ac.uk/business/consulting/assets/documents/TSD-Final-Report-Feb-2022.pdf>.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 105, 4.3.2022, s. 40.

regulační požadavky na klimaticky neutrální technologie, biotechnologie a zdravotnické technologie. EU a USA by měly prosazovat zásady mezinárodních norem založené na hodnotách, aby si v těchto nových ekonomikách udržely globální vedoucí postavení. Rada EU–USA pro obchod a technologie by také měla posílit odolnost našich demokratických společností s cílem předcházet cíleným dezinformačním kampaním, které jsou vedeny s využitím umělé inteligence, a prostřednictvím lepšího zabezpečení informačních a komunikačních technologií (IKT) čelit státem podporovaným kybernetickým útokům.

3.9 Údaje a soukromí: Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zaměřit na spolupráci s cílem zajistit, aby v budoucnu sdílení digitálních technologií a údajů mezi USA a EU umožňovalo otevřený mezinárodní ekosystém pro výzkum, vývoj a inovace nejmodernějších technologií, které budou sloužit zákazníkům a občanům po celém světě, a to při zajištění jejich základního práva na ochranu údajů a zachování politického prostoru pro veřejný přístup k údajům a jejich kontrolu a možnosti regulace digitálních nadnárodních společností. Kromě toho by EU a USA měly urychleně přijmout nový rámec pro předávání údajů, který by řešil problémy, jež vedly ke zneplatnění štítu pro ochranu osobních údajů, a prosazovat společné hodnoty ochrany soukromí a bezpečnosti.

3.10 Kontroly vývozu: Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zabývat nově vznikajícími a základními technologiemi a zajistit klíčovou úlohu mnohostranných režimů pro kontrolu vývozu, protože ty jsou pro EU i USA velmi důležité z hlediska podpory demokracie, lidských práv a otevřené společnosti s tržním hospodářstvím. Účinné obchodní sankce například vyžadují účinnou kontrolu vývozu uplatňovanou vůči státům, které zneužívají obchod a technologie a podkopávají mír, bezpečnost a lidská práva. EU a USA by měly spolupracovat na budování spojenectví s podobně smýšlejícími partnery, aby mohly řešit výzvy a zajistit rovné podmínky.

3.11 Normalizace: Rada EU–USA pro obchod a technologie by se měla zaměřit na spolupráci mezi normalizačními organizacemi a na omezené zásady vzájemného uznávání. Systémy normalizace v USA a v EU se navzájem liší. Zejména zásada „jeden výrobek, jedna norma platná pro všechny“, která tvoří jeden z pilířů jednotného trhu EU, se v USA neuplatňuje. V Evropě po přijetí nové normy přestávají platit normy vnitrostátní, jež jsou s ní v rozporu, zatímco na trhu USA souběžně platí odlišné normy, takže pro malé a střední podniky je obtížné rozpoznat, která by mohla nejlépe odpovídat jejich produktové řadě. Často se jedná o malé podniky s omezenými zdroji, které se úzce specializují na určitý nikový trh, na němž staví svou konkurenceschopnost.

3.12 Malé a střední podniky: spolupráce v oblasti regulace v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie může hrát důležitou úlohu při usnadňování obchodu a investic a zvyšování konkurenceschopnosti, zejména malých podniků. Obzvláště malé a střední podniky očekávají, že se jim otevrou nové příležitosti, neboť na rozdíl od velkých podniků nemají prostředky na to, aby se dokázaly vyznat v odlišném právním prostředí na obou stranách Atlantiku. Větší slučitelnost regulačních režimů by současně velkým podnikům umožnila, aby mezi EU a USA využily úspor z rozsahu ⁽¹⁰⁾.

3.13 Potravin y a zemědělství: podle názoru EHSV je důležité, že kromě činnosti Rady EU–USA pro obchod a technologie vytvořily EU a USA novou platformu pro transatlantickou spolupráci v oblasti zemědělství, jejímž cílem je řešit globální výzvy v oblasti udržitelnosti, změny klimatu a potravinového zabezpečení. Mezinárodní spolupráce v boji proti změně klimatu a na podporu udržitelnosti má zásadní význam pro zmírnění drsné a obtížné budoucnosti, která nás jako globální společnost čeká. Tuto výzvu ještě umocnila válka na Ukrajině a její bezprostřední dopad na globální dodávky potravin. Změna klimatu již hluboce a zásadně ovlivňuje živobytí zemědělců, od extrémních výkyvů počasí po velké sucho, od povodní po lesní požáry a další katastrofické události, které ohrožují naše města a komunity. EU a USA se musí této výzvě postavit.

3.14 Spotřebitelé: v rámci činnosti Rady EU–USA pro obchod a technologie je důležité zavést ochranná opatření, která zajistí, že proces spolupráce v oblasti regulace nebude využíván k podkopávání sociálních, pracovních, spotřebitelských a environmentálních norem. Měl by se spíše zaměřit na jejich harmonizaci a zdokonalení. Pokud budou tyto podmínky splněny, bude to mít nejen ekonomické přínosy, ale mohlo by to také usnadnit činnost regulačních orgánů prostřednictvím dosažení cílů veřejné politiky. Transatlantickou spolupráci lze kromě toho rozvíjet sdílením analýz, systémů včasného

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 487, 28.12.2016, s. 30.

varování před nebezpečnými produkty a službami ze třetích zemí a prostřednictvím dialogu o lepším prosazování právních předpisů. EU a USA musí v rámci odklonu od povinné konvergence, o kterou formálně usilovalo Transatlantické partnerství v oblasti obchodu a investic, tuto novou agendu dobrovolné spolupráce správně nastavit, aby pomohly svým občanům čelit novým výzvám tohoto kritického období.

4. Řešení obav a potřebná ochranná opatření

4.1 Rada EU–USA pro obchod a technologie představuje nejlepší příležitost ukázat, že EU a USA mohou podnikat konkrétní kroky ke skutečné spolupráci v oblasti obchodu a technologií, a prokázat, že jejich vztahy jsou založeny na smysluplném partnerství. Aby však tato rada dosáhla úspěchu, musí vyřešit některé zásadní otázky:

- pevný strategický závazek ze strany vedení EU i USA,
- jasná sdílená vize cílů a postupů Rady EU–USA pro obchod a technologie,
- potřeba vytvářet přidanou hodnotu prostřednictvím spolupráce a dosahovat pozitivních, konkrétních výsledků,
- potřeba zahájit několik aktivit zaměřených na rozvoj společných přístupů ke společným normám,
- nutnost stanovit jasný postup pro řešení podrobných technických otázek,
- budování účinných mechanismů pro informování o politickém rozhodování jak v EU, tak v USA,
- budování postupu aktivního a strukturovaného zapojení zúčastněných stran s podniky, odborovými organizacemi a dalšími subjekty občanské společnosti,
- budování přístupu založeného na plynulé koordinaci, soudržnosti a ucelenosti v rámci celého procesu činnosti; stavění na poznatcích získaných z jednání o Transatlantickém partnerství v oblasti obchodu a investic a z předchozích dvoustranných aktivit, pokud jde o postup, transparentnost a informování veřejnosti,
- odpovědnost za to, aby se občanská společnost na obou stranách Atlantiku na tomto procesu informovaně podílela.

4.2 Pro EHSV byla v rámci transatlantické spolupráce v oblasti regulace vždy zásadní vysoká úroveň ochrany veřejného zájmu EU. Důrazně znovu potvrzuje, že ochrana stávajících vysokých standardů je základním požadavkem. Kromě posílení obchodních příležitostí by spolupráce v oblasti regulace měla také zlepšit bezpečnost, zdraví a ekonomické a sociální životní podmínky občanů na obou stranách Atlantiku. EHSV žádá o další ujištění, že například nedojde ke změnám právních předpisů EU v oblasti potravin a že EU zachová omezení týkající se hormonů, růstových stimulatorů a geneticky modifikovaných organismů⁽¹¹⁾.

4.3 EHSV naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby se v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie zabývala nerovnováhou demokracie v oblasti práce a jejím dopadem na rovné podmínky v obchodě. EHSV opakuje, že USA ratifikovaly pouze dvě z osmi základních pracovních úmluv MOP a neratifikovaly zejména klíčovou úmluvu č. 87 o svobodě sdružování a č. 98 o právu na kolektivní vyjednávání⁽¹²⁾.

5. Smysluplné zapojení zúčastněných stran po zkušenostech s procesem Transatlantického partnerství v oblasti obchodu a investic

5.1 EHSV zdůrazňuje, že postup Rady EU–USA pro obchod a technologie by měl být transparentní, odpovědný a měl by být smysluplně zapojovat skupiny veřejného zájmu. To by mělo jít ruku v ruce se zlepšenou a aktivní politikou komunikace o povaze této rady. Nejdůležitější je, aby agenda spolupráce zůstala platformou pro informování a výměnu osvědčených postupů a nestala se automatickým nástrojem pro vzájemné ovlivňování legislativních a rozhodovacích postupů nebo odrazování od zlepšování ochrany.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 487, 28.12.2016, s. 30.

⁽¹²⁾ Seznam neratifikovaných základních úmluv týkajících se práce obsahuje ještě úmluvu č. 29 o nucené práci, úmluvu č. 100 o stejném odměňování, úmluvu č. 111 o diskriminaci (zaměstnání a povolání) a úmluvu č. 138 o nejnižším věku.

5.2 Aby se předešlo izolovanému přístupu, musí mít zainteresované strany možnost přispívat do všech deseti pracovních skupin. Zatímco pracovní skupina pro globální obchodní výzvy je průřezovější povahy a představuje hlavní fórum pro diskuse ohledně práce, příslušné obavy vyvstávají, co se týče působnosti řady dalších pracovních skupin, zejména pokud jde o otázky dodavatelských řetězců, umělou inteligenci a další nově vznikající technologie a ochranu údajů.

5.3 EHSV považuje za ústřední cíle této spolupráce ochranu a blahobyt spotřebitelů. Různé dialogy v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie musí být pro zúčastněné strany transparentní. Při rozvíjení spolupráce v oblasti regulace musí hrát vedoucí úlohu příslušné regulační orgány a odvětvoví odborníci.

5.4 Kromě cílených setkání zaměřených na dialog s občanskou společností by měly být před každým zasedáním Rady EU–USA pro obchod a technologie a po něm naplánovány přípravné a hodnotící schůze zúčastněných stran. Bývalá poradní skupina k TTIP, kterou zřídilo GŘ pro obchod, je cenným příkladem konzultací se zúčastněnými stranami, do jakých by měl být zapojen i EHSV. Bylo to také fórum, kde mohly členské organizace lépe porozumět výzvám a příležitostem obchodu pro různé zájmy, které zastupovaly ostatní organizace. Tato poradní skupina přispěla k budování vztahů mezi různými organizacemi.

5.5 V této souvislosti EHSV znovu vyjadřuje politování nad tím, že nebyla obnovena činnost skupiny odborníků pro obchodní dohody. Jednalo se o velmi pozitivní krok v rámci strategie Komise pro zlepšení zapojení občanské společnosti do obchodní politiky a zvýšení transparentnosti. Tato skupina odborníků také logicky navazovala na poradní skupinu k TTIP.

5.6 EHSV v minulosti vyjádřil podporu transatlantickým dialogům týkajícím se podniků a spotřebitelů a vyzval k uznání obdobného transatlantického dialogu v oblasti práce.

V Bruselu dne 14. července 2022.

Předsedkyně
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Christa SCHWENG
